

Asia: VN/29409/2022

Valtioneuvoston asetus varautumissuunnitelmaan sisällytettävästä sähkökäyttöpaikkojen etusijajärjestyksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Tietoa Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry:stä:

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry kokoaa yhteen kiinteistöalan ja rakennuttamisen vastuulliset julkisen ja yksityisen sektorin ammattimaiset toimijat, jotka kattavat asuntojen, toimitilojen ja infrastruktuurin omistajat, rakennuttajat ja käyttäjät sekä näiden ammattimaiset edustajat. Rakli jäsenineen varmistaa, että Suomessa on tilaa hyvälle elämälle. Raklin jäsenorganisaatioiden omistuksessa on noin 100 miljoonan neliön kiinteistökanta Suomessa ja Raklin jäsenet investoivat vuosittain 5–10 miljardia suomalaiseen rakennettuun ympäristöön. Investoinneista valtaosa kohdistuu kasvaville kaupunkiseuduille.

Raklin jäsenorganisaatioiden kiinteistökanta kattaa laajan joukon erityyppisiä käyttötarkoitukseluokan julkisia ja yksityisiä kiinteistöjä. Raklin jäsenorganisaatioiden kiinteistökannassa on asuin- ja hoivakiinteistöjä, erilaisia liike- teollisuus- ja toimitilakiinteistöjä sekä myös lukuisia erikoisrakennuksia kuten sairaaloita, lentokenttiä ja tutkimuslaitoksia. Raklin jäsenorganisaatioiden omistuksessa on yhteensä noin 100 miljoonan neliön kiinteistökanta.

Lausunto

Rakli pitää kannatettavana esitettyä sähkökäyttöpaikkojen etusijajärjestyksen kirjaamista sähköverkonhaltijoiden varautumissuunnitelmiin. Rakli pitää niin ikään tärkeänä, että tämän esityksen ja varautumissuunnitelmien valmistelussa, huomioidaan yhteiskunnan eri osapuolet. Esityksen muistiossa todetaankin: ”Huoltovarmuuskeskus, jonka tehtävänä on muun muassa kehittää julkishallinnon ja elinkeinoelämän yhteistoimintaa huoltovarmuusasioissa sekä varmistaa

huoltovarmuuden kannalta elintärkeiden teknisten järjestelmien toimivuus (5 ja 6 §)”. Erityisen tärkeätä on tässäkin kokonaisuudessa rakentaa toimivia yhteyksiä elinkeinoelämään. Tässä Raklin edustamat ammattimaiset kiinteistönomistajat ja heidän omistamiensa kiinteistöjen sähkökäyttöpaikkansa ovat avainasemassa.

Näemme että pykälässä 2 todetut kriittiset sähkökäyttöpaikat ovat luontevasti etusijajärjestyksessä ensimmäisiä, vaikka huomautammekin että yksityisiä sairaaloita ja lääkärikeskuksia sekä hoiva-alan rakennuksia sijaitsee paljon muuallakin kuin sairaalarakennuksissa. Tärkeä erityistyyppinsä ovat kauppakeskukset, joissa on paljon yksityislääkäriasemia ja muita huoltovarmuuden kannalta kriittisiä toimintoja. Monet pääkaupunkiseudun kauppakeskuksista sijaitsevat yhdyskuntarakenteen solmukohdissa ja tarjoavat keskeiset liittynät julkisen liikenteen terminaaleihin.

Muistiossa todetaan ”Hallituksen esityksen yksityiskohtaisten perusteluiden mukaan kehittämissuunnitelmassa olisi verkon käyttäjien kohtuullisten tarpeiden mukaisesti kiinnitettävä huomiota sellaisten sähkökäyttöpaikkojen sähkösaannin varmistamiseen, joihin on sijoittunut yhteiskunnan johtamisen tai turvallisuuden, väestön toimeentulon taikka elinkeinoelämän toimintakyvyn varmistamisen kannalta tärkeitä toimintoja ja palveluita”

Rakli toteaa, että kriittiseen infrastruktuuriin ja yhteiskunnan johtamiseen liittyvät käyttöpaikat on todennäköisesti helpompi tunnistaa kuin väestön toimeentuloon ja elinkeinoelämän toimintakyvyn varmistamiseen liittyvät käyttöpaikat. Siksi on hyvä, että myös muiden kuin pykälän 2 luettelemien käyttöpaikkojen etusijajärjestys tunnistetaan. Rakli toivoo, että alueelliset sähköverkkoyhtiöt keskustelisivat etusijajärjestystä tehdessään kattavasti kiinteistönomistajien kanssa. Samalla huomautamme, että esitysluonnoksesta jää auki suositellut kontaktitahot varautumissuunnitelmissa käyttöpaikkojen osalta. Tällä on toki yhteyttä kiinteistöjen eli käyttöpaikkojen sähköjärjestelmän liittymätehoon eli asiaan vaikuttaa myös kiinteistökohtainen harkinta. Yhtenäiset käytännöt ovat kuitenkin tärkeitä tämänkaltaisessa luotettavaa toimintakykyä ja viestintää vaativassa asiassa.

Muistiossa todetaan: esitysluonnoksen pykälästä 3 ”Toinen momentti koskisi sähkökäyttöpaikkojen luokittelua. Luokittelussa sähkökäyttöpaikat olisi luokiteltava vähintään kahteen eri kriittisyysryhmään”

Toteamme että lienee hyvinkin tarpeellista jakaa pykälässä 3 tarkoitettuja muita sähkökäyttöpaikkoja useampaan kuin kahteen luokkaan sen perusteella kuinka pitkiä sähkökatkokset voivat olla. Tämä on tullut hyvin esille esimerkiksi keskusteltaessa tänä syksynä tulevan talven mahdollisista sähkökatkoksista Raklin jäsentilaisuuksissa. Monilla yksityisomistuksessa olevilla sähkökäyttöpaikoilla on muun muassa terveydenhuoltosektorin kannalta kriittisiä laitteistoja, eli kiinteistöjen sähkökatkojen esiintymisen ja niiden pituuden sietokyky on hyvin erilainen. Sama pätee myös muun muassa tietoyhteiskunnan ylläpitämiseen olennaisiin kiinteistöissä sijaitseviin palvelinkeskuksiin sekä ruokahuollon kannalta oleellisiin rakennuksiin. Esimerkiksi tietoyhteiskunnan toimimisen kannalta oleellisia palvelinsaleja on paljon yksityisissä rakennuksissa.

Esityksessä todetaan: ”Varautuminen lähtee ajatuksesta, että myös sähkökäyttäjillä on keskeinen vastuu oman sähköhuollon järjestämisestä. Sähkökäyttäjien tulee suunnitella omaa toimintaansa ja huolehtia muun muassa tarvittavista varavoimajärjestelyistä, jos häiriötön sähkösaanti on tärkeää. Luonteva osa tätä varautumista on huolehtia siitä, että verkkoyhtiöllä on ajantasainen tieto sähkökäyttöpaikkojen kriittisyydestä.” Tämä pitää paikkansa eli sähkökäyttöpaikkojen omalla varautumisella on keskeinen rooli varautumisessa sähkökatkoihin. Huomautamme, että osana kokonaisuutta on myös olennaista, että verkkoyhtiöiden lisäksi myös käyttöpaikat tietävät oman kriittisyysluokituksensa osana omaa varautumistaan kuten taustamuistiossa on myös todettu. Korostamme siis yhteistyötä verkonhaltioiden ja käyttöpaikkojen välillä varautumissuunnitelmien tekemisessä. Tämä on olennaista myös muun energiaverkkojen ja käyttöpaikkojen yhteistoiminnan kehittämisen näkökulmasta, kuten esimerkiksi energian tuotantomuotojen muuttumisen vaikutuksista käyttöpaikoilta vaadittavan kulutusjoustop tarpeisiin.

Rakli toteaa, että tänä syksynä on nähty erinomaista yhteistyötä viranomaistahojen, verkonhaltioiden ja kiinteistönomistajien kesken ajatellen tulevan talven mahdollista sähkökatkoihin varautumista. Osana tätä yhteistyötä on pohdittu myös ennakoinnin tapoja, kuinka sähkökäyttäjät saavat tiedon mahdollisista sähköpulatilanteista. Toivomme, että ennakointiin ja viestintään panostetaan jatkossakin osana eri osapuolten yhteistyötä. Näemme, että esimerkiksi viestinnän täytyy olla keskeisellä sijalla verkonhaltijoiden varautumissuunnitelmissa.

Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry,

Mikko Somersalmi

Tekninen johtaja

+358 40 720 7645

mikko.somersalmi@rakli.fi

Somersalmi Mikko
Rakli ry